

महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळाच्या मार्फत
राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतुन प्रकल्पांना
प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबत
महामंडळाच्या गोदामांच्या पायाभुत सुविधांमध्ये
सुधारणा करणे.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: वर्खार१४१७/प्र.क्र.१४२/९-स
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: २३ ऑगस्ट, २०१७

वाचा :-

राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीची २३ वी बैठकीचे इतिवृत्त
शासन पत्र क्र. RKV ०३१७/C.R.१४/RKVY CELL, दि. ९.६.२०१७

प्रस्तावना :-

राष्ट्रीय कृषि विकास योजनांतर्गत केंद्र शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. २० सप्टेंबर, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समिती (SLSC) गठीत करण्यात आलेली आहे. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीची २३ वी बैठक दि. २५ मे, २०१७ रोजी पार पडली. या बैठकीमध्ये महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळ सन १९५७ पासून कृषिमालाच्या साठवणूकीसाठी गोदामे उभारणीचा कार्यक्रम राबवित आहे. तत्कालिन उपलब्ध बांधकाम विषयक तंत्रज्ञानानुसार महामंडळाच्या गोदामांना सिमेंटचे पत्रे बसविलेले आहेत. मात्र, सिमेंटचे पत्रे हे अस्बेस्टोस (Asbestos) या खनिजापासून बनविले असतात. अस्बेस्टोसमुळे मनुष्याला फुफुसाचा कर्करोग सारखा भयंकर आजार होत असल्याचे सिद्ध झाले आहे. त्यामुळे जगातील ५२ देशांमध्ये अस्बेस्टोसच्या (Asbestos) वापरावर बंदी घालण्यात आलेली आहे. महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळाच्या गोदामांमधील मानवाच्या खाद्यासाठीचे अन्नधान्य साठवणूक होत असून सदर गोदामांना अस्बेस्टोस (Asbestos) वापरलेले सिमेंटचे पत्रे असल्याने सदर साठवणूकीतील धान्यांच्या वापराने फुफुसाच्या कर्करोगासारखा भयंकर आजार राज्यातील मानवी समुहाला होण्याचा धोका संभवतो. राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाकडील दावा क्र.६९३/३०/१७-१८ मध्ये -Replace all asbestos sheets roofing with roofing made up of some other material that would not be harmful to inmates.° असे स्पष्ट करण्यात आले आहे. मात्र, महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळाकडील मर्यादित उत्पनाचे स्रोत व उपलब्ध निधीचा विचार करता, महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळास गोदामांचे उन्नतीकरणाचा एकत्रित कार्यक्रम राबविणे शक्य नसल्याची बाब विचारात घेऊन, राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतर्गत सन २०१७-१८ या वर्षासाठी, गोदामांच्या उन्नतीकरणाद्वारे (Up gradation) अस्बेस्टोस (Asbestos) वापरलेले सिमेंटचे पत्रे बदलून, टर्बो व्हेन्टीलेटर सहीत गॅलवॉल्युमचे (Galvalume) पत्रे बसविणेसाठीच्या प्रकल्पासाठी एकूण खर्च रु. २९.८९ कोटी मंजूर

करण्यात आलेला आहे. प्रकल्प खर्च रु. २९.८९ कोटी पैकी महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळ रु. ७.६९ कोटी व राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेकडून रु. २२.२० कोटी खर्च करण्यात येणार आहे. प्रकल्पासाठी खर्चास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता प्रदान करण्याची बाब शासन स्तरावर विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

०१. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. २५ मे, २०१७ रोजी संपन्न झालेल्या राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीच्या २३ व्या बैठकीत मंजूर करण्यात आलेल्या, महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळाच्या गोदामांच्या उन्नतीकरणाद्वारे (Up gradation) अॅसबेस्टॉस (Asbestos) वापरलेले सिमेंटचे पत्रे बदलून, टर्बो व्हेन्टीलेटर सहीत गॅलवॉल्युमचे (Galvalume) पत्रे बसविणेसाठीच्या प्रकल्पासाठी रु. २९.८९ कोटींच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. सदर अनुदान हे Integrated Scheme for Agricultural Marketing यांच्या खर्च निकषांनुसार राहील.

०२. सदर कामांचा CSR/DSR नुसार अंदाजित खर्च व अनुदान यातील फरकाची रक्कम महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळ स्वतःच्या निधीतून भागवेल. सदर प्रकल्पाचा घटकनिहाय अनुदानाचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

(रु. कोटी)

अ.क्र.	तपशील	एकूण खर्च	RKVY कडून मंजुर निधी	MSWC चा निधी
१	गोदामांचे सिमेंटचे पत्रे काढून नविन गॅलवॉल्युम शिट बसविणे	२९.६०	२९.९९	७.६९
२	प्रशासकीय खर्च	०.२९	०.२९	निरंक
एकूण		२९.८९	२२.२०	७.६९

०३. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत मंजूर करण्यात आलेले अनुदान रु. २२.२० कोटी खर्च करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

१) महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळाने सदर सर्व कामांचे नियमांनुसार खर्चाचे अंदाजपत्रके व नकाशे तयार करून घेऊन नियमित पद्धतीनुसार कामांस प्रशासकीय मान्यता द्यावी.

२) सदर प्रकल्प/योजना राबविण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळ अमंलबजावणी यंत्रणा म्हणून काम पाहील. संबंधीत यंत्रणांनी सदर प्रकल्प/योजना राबविताना त्याची अमंलबजावणी,

संनियंत्रण आणि मुल्यमापन करणेबाबत आवश्यक तो समन्वय सहकार, पण व वस्त्रोदयोग विभाग यांच्याशी ठेवावा. तसेच वेळोवेळी प्रकल्प अंमलबजावणी विषयक आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल पण विभागास सादर करावा.

३) महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळाचे अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक यांनी समिती गठीत करून, प्रकल्पांच्या आर्थिक व भौतिक उद्दिष्टांचा आढावा घ्यावा.

४) वरील प्रकल्प / योजनांची अमंलबजावणी संनियंत्रण व मुल्यमापन केंद्र शासनाने ठरवून दिलेल्या निकषांनुसार अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळ यांनी करावे.

५) या प्रकल्पाकरीता उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीच्या विनियोगाबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वर्खार महामंडळ यांच्या स्वाक्षरीने किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याच्या स्वाक्षरीने कृषि विभागास सादर करावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०८२३१५३२२८०९०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने सांक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(महेंद्र पुजारी)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत

१. मा. विरोधी पक्ष नेते विधानसभा व विधानपरिषद
२. सर्व मा. विधानसभा व विधानपरिषद सदस्य
३. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
५. सर्व मा. अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. प्रधान सचिव (कृषि व पणन) मंत्रालय, मुंबई.
७. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र वर्खार महामंडळ, पुणे.
८. उप सचिव (पणन), सहकार पणन व वस्त्रोदयोग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र ½ (लेखापरिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर.
१०. कक्ष अधिकारी, राकृवियो/६ओ/७ओ, कृषी व पदुम विभाग
११. निवड नस्ती.